

HRVATSKA POLJOPRIVREDNA KOMORA

Ulica grada Vukovara 78, 10116 Zagreb, HRVATSKA

Tel: +385 (01) 6109 809 komora@komora.hr

OIB: 70354371893

www.komora.hr

Klasa:
Urbroj:

ZAPISNIK S 1. KONSTITUIRAJUĆE SJEDNICE ODBORA RATARSTVO

Sjednica se održala 21. kolovoza (srijeda) 2019. godine s početkom u 12:00 sati u prostorijama Hrvatske poljoprivredne komore na adresi Ulica grada Vukovara 78, Zagreb.

Nazočni članovi: Mikša Marijan, Kunovec Stjepan, Brođanac Josip, Petar Pranjić, Jakša Lović, Marijan Cenger, Marčec Nenad, Brlošić Mato, Vrakić Antun, Jakopović Mladen, Ivica Malnar

Ostali nazočni: Katarina Srećec

Predloženi dnevni red:

1. Konstituiranje Odbora za ratarstvo
2. Prihvaćanje članova Odbora za ratarstvo
3. Donošenje Poslovnika o radu Odbora za ratarstvo
4. Izbor predsjednika i zamjenika predsjednika Odbora
5. Aktualna problematika
6. Razno

Ad.1 Konstituiranje Odbora za ratarstvo

Povjerenik odbora za ratarstvo, g. Antun Vrakić otvorio je konstituirajuću sjednicu i u uvodu pozdravio sve koji su se odazvali pozivu za osnivanje ovog Odbora.

Ad. 2 Prihvaćanje članova Odbora za ratarstvo

Svi prisutni prihvaćeni su kao članovi Odbora za ratarstvo HPK. To su:

1. Mikša Marijan,
2. Kunovec Stjepan,
3. Brođanac Josip,
4. Petar Pranjić,
5. Jakša Lović,
6. Marijan Cenger,
7. Marčec Nenad,
8. Brlošić Mato,
9. Vrakić Antun,
10. Jakopović Mladen,
11. Ivica Malnar.

Ad. 3 Donošenje Poslovnika o radu Odbora za ratarstvo

Svima je dan na uvid Poslovnik o radu i on je jednoglasno prihvaćen.

Ad. 4 Izbor predsjednika i zamjenika predsjednika Odbora

Predloženi predsjednik Odbora je Antun Vrakić. Prijedlog je dan na glasovanje i jednoglasno je prihvaćen. Antun Vrakić izabran je za predsjednika Odbora za ratarstvo.

Za Zamjenika predsjednika predložen je Mato Brlošić. Prijedlog je dan na glasovanje i jednoglasno je prihvaćen. Mato Brlošić izabran je za zamjenika predsjednika Odbora.

Ad. 5 Aktualna problematika

Članovi Odbora raspravljali su o aktualnim temama te su se ujedno pripremali za stajališta s kojima će doći na sastanak u Ministarstvo poljoprivrede. Teme o kojima se raspravljalo:

POTREBNE IZMJENE U SEKTORU RATARSTVA **FORMIRANJE CIJENA PROIZVODA**

U Ministarstvu poljoprivrede bi trebalo osnovati radnu skupinu koja će izraditi troškovnik za svaku pojedinu kulturu i proizvod radi izračuna cijene koštanja s obzirom da prema **Zakonu o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi** u lancu prodaje hranom prodaja poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda prodajna cijena **ne smije biti ispod cijene proizvodnje** u slučaju vlastite proizvodnje trgovca ili **po cijeni nižoj od bilo koje nabavne cijene** u nabavnom lancu tog proizvoda s porezom na dodanu vrijednost (Članak 12, stavak 14.i15).

POTPORA ZA SJEMENSKU PROIZVODNJU

Kako bi se sačuvao domaći resurs i smanjila ovisnost o uvozu stranog sjemena, ali i osuvremenila proizvodnja domaćeg sjemena smatramo kako je potrebno osigurati proizvodno vezano potporu za sjemensku proizvodnju. Proizvodnja sjemena je od strateške važnosti za Republiku Hrvatsku. Uz znanje dva vrhunska instituta i domaćih proizvođača, domaća sjemenska proizvodnja može biti plodno tlo za jačanje domaće proizvodnje i ruralnog razvoja, ali i sigurnosti potrošača. Stoga je potrebno posvetiti posebnu pozornost za razvoj ove grane poljoprivrede kao i tržišta na koje će se sjeme plasirati. Kroz očuvanje domaćeg sjemena, čuvamo domaću proizvodnju.

„SKRIVENA POTPORA“ KROZ OBNOVLJIVE IZVORE ENERGIJE

S obzirom na veliki potencijal hrvatskih oranica, smatramo kako bi se efikasnim korištenjem poljoprivrednih ostataka mogle iskoristiti mogućnosti za maksimalno smanjenje energetske neovisnosti pri čemu bi se istovremeno pozitivno utjecalo na zaštitu okoliša i potakla obnova hrvatskog sela te otvorila brojna nova radna mjesta. Prema trenutnoj procjeni dohodak poljoprivrednom gospodarstvu **po hektaru mogao bi se povećati od jedne do tri tisuće kuna**, moguće i više ovisno o kulturi. Osim navedenog, dugoročno bismo smanjili energetske ovisnost Hrvatske za **pet do sedam milijardi kuna i zaposlili od pet do deset tisuća ljudi**. Također, ovim načinom potpora moguće je ojačati **konkurentnost proizvođača**, ali i omogućiti **nižu cijenu potrošačima**.

- Potrebna je izmjena načina obračuna potrošnje energije sa **mjesečne razine na godišnju**, s obzirom da se višak energije koji se proizvede ljeti „pokloni“, a tijekom zime proizvođači plaćaju nedostatak iste.
- U podmjeri 4.1. „Potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva”, tipu operacije mjeri 4.1.3. „Korištenje obnovljivih izvora energije“ **povećati intenzitet potpore sa 50% na 90%, a sve s ciljem izgradnje preradbenih kapaciteta**.
- U podmjeri 4.2. „Potpora za ulaganja u preradu, marketing i/ili razvoj poljoprivrednih proizvoda”, tipu operacije 4.2.2. „Korištenje obnovljivih izvora energije“ **povećati intenzitet potpore za žetvene ostatke sa intenzitetom potpore sa 50% na 90%**.
- Potrebno je formiranje redovite radne skupine za održivo korištenje obnovljivih izvora u energiji u sastavu relevantnih institucija kako bi se povezale informacije, mogućnosti

financiranja i provedbe projekata s ciljem većeg korištenja poljoprivrednih ostataka kao energenta.

- Omogućiti proizvodnju energije iz obnovljivih izvora (biomasa i sunce) za potrebe tržišta, a ne samo vlastitih proizvodnih pogona korisnika.
- Budući da zbog različitih interpretacija i nepreciznog definiranja pojma biomase dolazi do ozbiljnog ugrožavanja sustava poticanja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i visokoučinkovite kogeneracije, koje rezultira i sa sudskim postupcima, Potreban je jasan i nedvojbjen pravilnik o biomasi, jer precizna definicija važna je za buduću primjene premijskog sustava.

OPĆA PITANJA O KOJIMA OVISI RATARSTVO ZAKON O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU

Zakon je teško provediv i zbog toga JLS ima problem s raspisivanjem natječaja.

Potrebne su sljedeće izmjene:

- **Status postojećeg posjednika** koji je ispunjavao svoje obaveze te kojemu je primarna djelatnost poljoprivreda potrebno je vratiti u prioritet za zakup.
- Traže se promjene u nekim općinama zbog **određivanja maksimalne dodjele hektara**, ali i zbog mogućeg gubljenja hektara. Poljoprivrednicima koji imaju 30, 40, ili 50 hektara, a bave se ratarstvom i stočarstvom takva odredba narušava proizvodnju jer se ne može mjeriti s proizvodnjom kultura kojima su potrebne manje površine, što ih čini manje konkurentnima u odnosu na ostale države članice. Prema najnovijim rezultatima Svjetske banke, srednji poljoprivrednici su s najvećim potencijalom rasta, ali se o njima najmanje vodi briga. Upravo su oni, u nekim općinama, izloženi najvećem riziku ovog zakona.

REVALORIZACIJA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Pravilnikom o načinu revalorizacije zakupnine odnosno naknade za korištenje poljoprivrednog očekuje se izjednačavanje cijena zakupa državnog poljoprivrednog zemljišta. Dizanje najamnine i za 100% moglo bi oslabiti naše domaće poljoprivrednike te otvoriti vrata strancima s ugovorima na 20 i više godina. **Svi koji imaju dugogodišnje ugovore, revalorizacijom će morati platiti duplo veću cijenu, što nije zabilježeno nikada do sada.** Pravilnik se, naime, odnosi na ugovore zaključene temeljem provedenih natječaja do proljeća 2018. kada je stupio na snagu novi zakon o poljoprivredi. Sporno je što nije jasno utvrđeno kako će se utvrđivati cijene za daljnje javne natječaje, Zakon o poljoprivrednom zemljištu predviđa da se natjecanje može odvijati do duplo veće cijene od postavljene početne vrijednosti, što pretpostavlja da oni koji ponude više odmah trebaju biti obuhvaćeni revalorizacijom. Pravilnik nije definirao ni revalorizaciju za buduće javne natječaje. Poljoprivredno zemljište za koje postoje ugovori koji su zakoniti mora biti prihvaćeno kod provedbe novog Zakona.

Potrebno je omogućiti da hrvatski poljoprivrednik (posjednik) ukoliko ima potrebu za zemljištem u odnosu na svoju proizvodnju niti u jednom trenutku ne dođe u situaciju da razmišlja o svojoj opstojnosti koju mu može prouzročiti nefunkcionalno napisan i proveden Zakon o poljoprivrednom zemljištu. Postojeći posjednici ne smiju doći u situaciju rizika koji bio mogao prouzrokovati zatvaranje gospodarstva. Svaka neizvjesnost odbija proizvođače od daljnjeg ulaganja u sektor te ih potiče na razmišljanje o napuštanju proizvodnje.

ISPLATA POTPORA

U zadnjih pet godina Republika Hrvatska bilježi pad poljoprivredne proizvodnje od 26%, dok ostale zemlje EU bilježe rast. Vrijednost poljoprivredne proizvodnje u razdoblju od ulaska u EU pala je za oko 5 milijardi kuna (2012. – 20.910 milijardi kuna; 2018. – 16.449 milijardi kuna). Negativna vanjsko-trgovinska bilanca iznosi 37% (2012. (731 milijuna eura), a 2018. (1.4 milijardi eura)). Posebice se negativna bilanca osjeti u sektoru stočarstva (žive životinje, mlijeko, meso i mesni proizvodi, mlijeko i mliječni proizvodi, i jaja) i to 72% (od 2012. (268 milijuna eura) i 2018. (460 milijuna eura)). Osim negativne bilance u stočarstvu, prema zadnjim podacima iz Eurostat-a vidljivo je kako su najviše pogođeni osjetljivi sektori poput govedarstva. U padu je broj

goveda 8.2%, broj krava 9.3%. Ukratko, poljoprivreda RH, u kumulativnom iskazu, smanjila je ukupno ostvareni BDP (drži prvo mjesto u EU po pitanju negativnog doprinosa).

Republika Hrvatska prema Ugovoru o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj Uniji u članku 132. može dopuniti izravna plaćanja do 100 % razine. Prema podacima APPRRR Republika Hrvatska je svake godine plaćala do 82% razine (u što se sumnja da je bilo toliko). Sukladno navedenom, smatramo kako su naši poljoprivredni proizvođači stavljeni u nepovoljan položaj u odnosu na svoje kolege u drugim državama. Korelacija između neisplaćenih potpora i pada proizvodnje je evidentna, te ovim putem upućujemo jasan apel za isplatom pune omotnice za svaku godinu, od ulaska u Europsku uniju do sada. Republika Hrvatska je uskraćivanjem prava oštetila poljoprivredne proizvođače, te je dužna poduzeti hitne korake kako se ovaj negativni trend ne bi nastavio. Poljoprivredne proizvođače se stavlja u bezizlazan položaj.

DEFINICIJA „PRAVI POLJOPRIVREDNIK“

Smatramo kako je jedan o velikih problema slabog razvoja hrvatske poljoprivrede isplaćivanje potpora proizvodnji koja ne postoji (trajni nasadi, gračice od oraha, pašnjaci bez grla stoke). Potrebno je napraviti reviziju i definirati tko je u sustavu „pravi poljoprivrednik“ kako bi se ubuduće spriječilo investiranje i potpora onima koji to nisu.

Sastanak je završio u: 15:00.

Zapisnik je sastavila: Tomislava Hodalić

Predsjednik
Odbora za ratarstvo

Antun Vrakić